

คู่มือการฝึกอบรมทบทวนความรู้
คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน
เรื่อง
การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

โดย
นางคัมภีระ สิงห์ปรีชา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดกาฬสินธุ์

"...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชน ส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อนโดยใช้วิธีการและใช้ อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้..."

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันพฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม 2517

ชื่อเอกสาร

คู่มือการฝึกอบรมทบทวนความรู้คณะกรรมการศูนย์
สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เรื่อง การดำเนินงาน
ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรหมู่บ้าน

ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ
อาจารย์ประจำภาควิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. นางนิรามัย บุญยะกาญจน แรงงานและสวัสดิการสังคม
จังหวัดกาฬสินธุ์
3. นายบุญยิ่ง มาทรัพย์ ประชาสงเคราะห์จังหวัดกาฬสินธุ์
4. นายปรีชา สุวรรณโสภี ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนานิคม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้จัดทำ

นางคัมภีระ สิงห์ปรีชา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

นโยบายเร่งด่วนที่สำคัญประการหนึ่งของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในขณะนี้คือ การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านขึ้นในหมู่บ้านต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมการจัดตั้งให้ครบทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นองค์หลักในการกระจายบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมไปสู่ชุมชนในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

การดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จนั้น ภัยสำคัญส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลดีบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการอบรมทบทวนความรู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ประจำบ้าน ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดอบรมของส่วนราชการสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการอบรมนี้จะป็นประโยชน์ต่อผู้รับผิดชอบงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาและนำไปใช้ในการช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านต่อไป

คัมภีระ สิงห์ปรีชา

มีนาคม 2542

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1	เค้าโครงหลักสูตรการฝึกอบรบทบทวนความรู้ คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน เรื่อง การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ ประจำหมู่บ้าน	2
1.1	วัตถุประสงค์หลัก	3
1.2	วัตถุประสงค์เฉพาะ	3
1.3	ขอบเขตของเนื้อหา	4
1.4	แนวทางการฝึกอบรบ	4
1.5	เทคนิคในการฝึกอบรบ	4
ส่วนที่ 2	ความสำคัญของการดำเนินงาน ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน	6
ส่วนที่ 3	แนวทางการฝึกอบบรมรายวิชา	9
3.1	วิชาที่ 1 นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	10
3.2	วิชาที่ 2 วิชาบทบาทหน้าที่ของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ ประจำหมู่บ้าน	12

	หน้า
3.3 วิชาที่ 3 บทบาทหน้าที่ของกรรมการศูนย์สงเคราะห์	
- ราษฎรประจำหมู่บ้าน	13
3.4 วิชาที่ 4 ทบทวนฝึกปฏิบัติการจัดทำข้อมูลของศูนย์สงเคราะห์	
- ราษฎรประจำหมู่บ้าน	14
ส่วนที่ 4 รายละเอียดของเนื้อหาวิชา	
4.1 เนื้อหาประกอบวิชาที่ 1	
นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของกระทรวงแรงงาน	
และสวัสดิการสังคม	
- นโยบายและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงแรงงานและ	
สวัสดิการสังคม	16
- โครงสร้างกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	20
- แผนปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง	
แรงงานและสวัสดิการสังคม	21
- แผนภูมิแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี	23
- แผนปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการกรมประชาสงเคราะห์	24
- แผนปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	27
- แผนปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม	29
- แผนปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการกรมการจัดหางาน	31
- แผนปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	33
- สิทธิประโยชน์ประชาชนจากกระทรวงแรงงานและ	
สวัสดิการสังคม	35

	หน้า
4.2 เนื้อหาประกอบวิชาที่ 2	
บทบาทหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	
- แนวคิดเกี่ยวกับศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	96
- องค์ประกอบของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมเชิงรุก	96
- กลยุทธ์ในการปฏิบัติงานสวัสดิการสังคมเชิงรุก	97
- ประวัติความเป็นมาในการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	100
- การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	100
- แนวทางในการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	103
4.3 เนื้อหาประกอบวิชาที่ 3	
บทบาทหน้าที่ของกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	
- โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	105
- หน้าที่กรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	106
- แนวทางการปฏิบัติงาน (ส่งเสริมประชาชน) ของกรรมการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	111
- แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	118
- แนวทางการระดมเงินกองทุนศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	120
- วิธีการบริหารจัดการกองทุนศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	121
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	122